

Keur van Proza en Poëzie uit de geschriften
van Ds. J. DE LIEFDE. *)

„Och, waren vele predikers in liefde, in ijver, in helderheid van zeggen, aan De Liefde gelijk!”

Met deze woorden besloten we in No. 18 van den vorigen jaargang een bespreking van S. Coolsma's pennevrucht: „De Liefde in zijn leven en werken geschetst.” En nu ligt van de hand van dezen biograaf een lijvig boekdeel op onze leestafel, getiteld: „Keur van Proza en Poëzie uit de geschriften van Ds. De Liefde, I.” De heer Coolsma heeft het voornemen deze Bloemlezing te vervolgen. Het tweede deel zal, volgens den verzamelaar, o. a. bevatten eenige nog onuitgegeven brieven van Ds. De Liefde.

Dit eerste deel van „Keur van Proza en Poëzie” geeft ons opnieuw een indruk van de liefde, den ijver, en de welsprekendheid van den ontslapen prediker. Van zijn liefde tot den Meester; van zijn ijver voor hen, die hij diende; en ten slotte van zijn mooie taal, waarvan in deze verzameling zoo vrij te genieten valt. De bundel, die ruim driehonderd bladzijden telt, bevat in het laatste gedeelte, circa 50 bladzijden, enkele van de mooiste kinderverhalen, o. a. „Het lot in de Klingelbuil,” „Thomas Kruk,” „Teunis Talmkous,” „Jacobijntje Jamaar,” en het schoone gedicht „Als en maar,” hetwelk zich uitstekend leent om uit het hoofd te worden geleerd en bij gelegenheden te worden gereciteerd, gelijk wij bij ervaring weten. — Voorts hebben we hier voor ons de serie: „Hart en Huis” in vijf onderdeelen met de leuke opschriften: „Ik heb een hart;” „Ik heb een huis;” „Mijn hart is geen nevenzaak;” „Mijn huis is geen bijzaak;” „Zoo hart, zoo huis,” met het gedichtje: „Wie zal in mijn hart wonen?” tot besluit. — Schriftoverdenkingen als: „Uit genade zalig,” „Gij gaat vele muschjes te boven,” „De geopenbaarde dingen,” „Het geloof van Maria,” „Het geloof en het Kruis,” „Brood en wijn,” „Een avondpreek over de opvoeding,” e. a. bieden schoone en ernstige gedachten. Men ontmoet hier en daar wel eens een uitspraak, waar men een vraagteekening bij plaatst. Zoo lezen we b. v. het opstel over het geloof en het kruis met onverdeeld genoegen, totdat we op blz. 167 stuiten op enkele uitdrukkingen, waarmee we ons onmogelijk kunnen vereenigen. Het gaat toch niet aan te zeggen: „Uit het bovenstaande volgt, dat het kruis voor alle menschen is en zijn moet, dat Christus aller menschen zonde gedragen en voor alle menschen, zonder onderscheid, de straf der zonde ondergaan heeft.” En evenmin: „De natuur, welke Gods Zoon aangenomen heeft, is mijn natuur; het lichaam, dat aan het kruis is verbroken, is zulk een lichaam als het mijne; en het bloed, dat aan het kruis heeft gevloeid, is geen ander bloed geweest dan dat ook *mij* door de aderen vloeit...” Hier gaat de prediker te ver in zijn ijver om *allen* tot het heil te brengen. Immers: Christus gaf Zich wel *ten behoeve van allen*; en Hij was wel het zoenoffer voor, d. i. *ten behoeve van de geheele wereld*; maar daarmede stierf Hij nog niet *in de plaats* van ieder. Daarmede nam hij nog niet het oordeel weg voor iederen mensch. De wereld is niet zalig geworden door den dood van Christus. Zij is gebleken door en door vijandig te zijn! Wie echter uit de wereld vlucht tot het kruis, en Christus aanneemt zoodanig als Hij ons door God gegeven is, vindt in Hem zijn volkomen Zaligmaker, wyl Hij *als Plaatsvervanger den dood smaakte*. Wanneer men De Liefde op andere plaatsen leest, ook in dezen zelfden bundel, dan vindt men de juiste, Schriftuurlijke gedachte. Vandaar dat

*) bij G. F. Callenbach, Nijkerk.

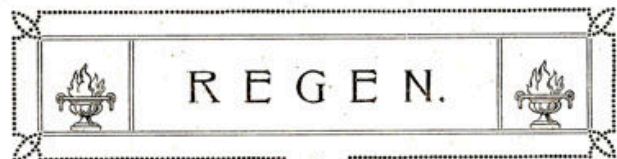
we tot het besluit kwamen, dat de ijverige evangeliedienaar meer bewijzen wilde, dan hij wel kon, en verder wilde gaan, dan met de waarheid overeenkomt. Maar die eerste bladzijden, nl. die over het kruis handelen, zijn prachtig. Ik geef een enkelen volzin eruit: „Dit kruis predikt een liefde, lieflijker en bestendiger dan de zon, want de zon zal eenmaal verdwijnen aan het firmament, maar de liefde Gods bestaat in der eeuwigheid...” „Daarom heeft God dat kruis hoog op een berg, ten aanschouwe van honderden en duizenden opgericht, als een openbaar teeken, waarvan de wereld zich onmogelijk onkundig houden of afmaken kan, al wilde zij het nog zoo gaarne.”

Ook de historieminnaar kan te gast gaan aan de drie hoofdstukken uit De Liefde's Algemeene Geschiedenis: „De volheid des tijds,” „De Koning van het eeuwige wereldrijk,” „Invoering en toekomst van het eeuwige wereldrijk.”

Schoone gedichten als: „Alzoo lief,” „De Blinde,” „De Biechteling” wisselen het rijke proza af. Er is dus veel te genieten in deze Bloemlezing, want ze bevat ook treffende verhalen, zooals „De bedelares,” en „Eerst God geleerd, daarna van God geleerd,” enz.

We twijfelen dan ook niet, of dit werk zal zijn weg vinden. Door deze bespreking wenschen we de aandacht onzer lezers er opzettelijk op te richten, opdat het werk door velen gekocht worde en het verlangen ontsta naar een tweeden Bundel. Want *dergelijke* lectuur hebben wij noodig. Ze is volstrekt niet uit den tijd. En ze biedt voedsel, geestelijk voedsel, aan hart en geest. God zegene ook dit werk van den oud-zending en vereerder van De Liefde!

J. T.

1
Regen, regen, regen
stroomt maar immer neer.
Grijze wolkenlagen,
die door 't luchtruim jagen,
brengen telkens meer.

2
Regen! regen! regen!
Elken dag maar weer.
Op de akkers buiten
zie ik kleffe kluiten
in een weeke brij.

5
Regen, regen, regen
maakt weemoedig stil.
't Doet me alle dagen
om de Lente vragen,
die 'k zoo gaarne wil.

3
Regen, regen, regen
op het slijk'rig pad;
Weiden staan half onder,
sloten tot den vlonder
vol met drabbig nat.

4
Regen, regen, regen
tikt eentonig voort.
't Druipt er van de boomen,
aan der wegen zoomen,
in dit regenoord.

H. W. RALDERS.

